

Odpravi se proti stekleni gôri. Dolgo časa mine, predno jo najde; ondu mu pa pride naproti óni volk, kateremu je nekdam dal mesá, in ga vpraša: »Kaj pa hodiš tukaj?« Mladenič mu pové, da je v stekleni gôri jezero, po njem plava raca, katera ima jajce, tisto jajce bi rad dobil. Volk mu reče: »Pojdi z menoj!« Vêde ga v stekleno gôro, kjer ima svoj brlog. Gresta dalje in prideta do jezera. Hitro ugleda mladenič raco, ki plava sredi jezera, ali do nje ne more.

Spomni se lisice, kateri je nekdam dal mesá. Lisica pride ročno k njemu, in on ji reče: »Pomagaj mi dobiti to raco, ki plava sredi jezera.« Lisica se ročno izpustí v jezero in plava do race. Prime jo, raca pa jajce izpustí v jezero, da se potopí na dnò. Mladenič se spomni zlate ribe: »Ko bi mi sedaj mogla pomagati!« Kakor si to izmisli, takó ročno mu riba prinese jajce. Vzame ga in gré do okamenelih svojih bratov. Ondu počaka drugega jutra, da pride nevesta kropit kamenje. Sedaj brž ubije jajce in potlej pomaže vsakega človeka in konja, da se oživé. Ko se že vsi oživé, reče jim: »Précej pojdimo dalje, da nas ne dobí čarovnik.«

Pridejo do široke vode in ne vedó, kakó bi šli čéznjo. Najmlajši brat reče: »Poženimo konje, saj znajo dobro plavati.« Toliko da pridejo čez sredo vode, prisopiha za njimi čarovnik, ali nima več pravice do njih, ker so že čez sredo vode. — Bratje pridejo z nevestami srečno domóv, in oče jim pripravi velikanske gostí.

Slovarski páberki.

Ali. Ta besedica rabi na vzhodnjem Štajerskem pogostoma, n. pr.:
Pojmo ali! Pijmo ali! Vsedi se ali! Z Bogom ali! i. t. d.

Bél-i. „Ta hlod je pèrel“, rekel sem tesarjem v Šmárijí pri Celjí.
„Samó bél je perela, srce je zdravo,“ odgovorili so mi.

Bórovica = brinje na vzhod. Štaj.

Burnus, težka zimska suknja (Rim. Toplice). (Rus.: бурнусъ.)

Brž = bržčas, valjda (Slov. Gorice).

Bistrec, Edelreis, cepič (Slov. Gor.).

Candrav = raztrgan (Slov. Gor.).

Čréta = občinski pašnik (Slov. Gor.).

Časi, časik = takój, ročno (Sl. G.).

Čoša-e (zaničljivo) = abotno deklè (Sl. Gor.).

Čteti (izg. šteti) = prvotna oblika za čitati, brati. Na vzhodnjem Štaj. knjig ne beró, ampak štejejo jih. „Ali ste že šteli ‚Narod‘?“ Prim. rus.: чти, чести = štu, čestj; češki: čísti, čtu.

Déra, na déro hoditi = hoditi delat samó za denar brez hrane (Šmárije p. C.).

Dóliv, ta sod vina imamo za „dóliv“ = s tem sodom dolivamo druge, da ostanejo zmerom polni (Slov. Gor.).

Dómlatki. Na pozno jesen napravi vzhodnještaj. kmet „dómlatke“, neko pojedino za svojo hišo, pa tudi za sosede.

Drevénka = pol vagana (Slov. Gor.).

Drézati (intrans.) nekak evfemizem (ř) za vomere, kozlati. Dete dréza. (Šmárije p. C.).

Gnáno-a, Namensbruder (vzhod. Št.).

Godovno, godovnják, kdor ima svoj god (po Št. sploh).

Gübanci } močnate jedí na vzhod. Štaj.
Kvásenice }

Hládetina, Sulze (vzhod. Štaj.).

Hrpélje, (pl. tantum), Futterschwinge (vzhod. Štaj.).

Źgerc-a = godec (Sl. Gor.).

Źán-a, póstat (Rim. Topl.), ki jo vzamejo n. pr. kopači v vinógradu do kraja. (Sl. Gor.).

Klečánja, slaba lesena klet (Sl. Gor.).

Kučáti-tm. „Kaj tu kučíš?“ Hocken, gebückt sitzen (Rim. Topl.).

Lastína, pol grunta; lastínar je kmet, ki ima samó pol grunta (Laški okr.).

Manj, *manjuh* = len, lenuh. „O, kak si ti manj!“ (Mursko polje.)

Máren-na = govor. Máren mu je vzelo; kake márne imate? (Štaj.)

Mêdenica = trompeta. Na m ê d e n i c o piskajo godci v Ščavniški dolini.

Nápušč (izg.: nápuš, tudi nápsš) streha nad glavnim hišnim vhodom. (Rim. Topl.).

Nágornjak, kdor žíví ob samem vinógradu, ki je njegova last. (Slov. Gor.).

Nástoren = siten, čmerikast. (Podsreda.)

Nável-ela pravijo v Slov. Gor., kar drugje imenujemo plast sená.

Názobnica, Zahnfistel (Gomilsko v Savinj. dolini).

Obleč-a = obleka (vzhod. Štaj.).

Odógniti. Novopečen kruh se devlje pod prtíč, da „odógne“ = da se počasi ohladí (Rim. Toplice).

Oddati = prodati; vino je na ó d d a j o (sploh na vzhodu).

Odvetek-ka = otrok. „Če 'de iz najinega zakona kàj ó d v e t k o v . . .“ (vzhod. Štaj.).

- Od večera* = popóldne (Slov. Gor.).
- Ožeg* (izg.: ôžg, ôšk; vôšk [ožgati]). Bólezen pri trsu, „smod“. (Šmárijе p. C.).
- Pámetiva* = „tepežnji dan“ dné 28. grudna. (Sl. G.)
- Pér-a*, Moder. V drevó je „udaril“ pér = začelo je peréti (Rim. Topl.).
- Pirožlek* = netopir (Slov. Gor. in Prekmursko).
- Pódstenje*, podstenjak (ek). V Slov. Gor. ima vsaka kmetska hiša zunaj okolo zidú nekakšen tlak ali „trotoár“ od phane zemlje — in to je pódstenje.
- Pogóje*, compar. od pogostoma. Pridite k nam pogoje! (Šmárijе p. C.).
- Polččen-a-o*, moški v samih rokavcih brez suk nje (vzhod. Štaj.).
- Pogánci*, *pálenki* neke močnate jedí na vzhod. Štaj.
- Posnehálja* je starešínova žena na svatbi (vzhod. Štaj.).
- Prákol*, obrabljen kol v vinógradu (Sl. Gor.).
- Preljub-a* (hrv.) tudi slovensko = adulterium (Rajhenburg).
- Prémraza*. Danes imamo pa „prémrazo“, pravijo v Vuhredu in Breznu, kadar jim Drava čez in čez premrzne.
- Práženki* (plur. tant.) = pustni „krofi“, kakor čítamo po naših listih. V Slov. Goricah pravijo: práženki.
- Prémec*, butara, šóp, ki se nosi na cvetno nedeljo k blagoslovu (Sl. G.).
- Príprež-a*, Vorspann (Slov. Gor.) češki: příprež.
- Püčelj* = sod (Sl. Gor.).
- Róbača* pravijo v Slov. Gor. in na vzhodu sploh nam, srajca. Rus.: pyóaxa.
- Saré* gen. sár (plur. tant.) = obódi (Rim. Topl.) Stiefelröhren (Slov. Gor.).
- Scurlina*, scvrlica, Knopper (Sl. Gor.).
- Sóvoj-a* = grča v deski (Slov. Gor.).
- Sklízek-ka-o*; led je sklízek (Sl. G.).
- Slok-a-o* = suh, ne debel, ne tolst. (Sl. Gor. in vzhod v obče.)
- Sploh* = zmérom (Sl. G.).
- Svetíti*, praznovati, svetek svetíti. „Nisem svetkov svetíla“ (Sl. G.).
- Šavba* = kožuh (Rim. Topl.) rus.: myóa.
- Ščiga* = škrbec (Sl. G.).
- Ščrbljavec*, kdor ima ščrbljave, škrbljave zobé (Sl. G.).
- Škržabek*, netopir (Sl. Gor.).
- Štirka-e* = pol polovnjaka = 2¹/₂ avstr. véder (Sl. Gor.).
- Toliga* = samokólica, Schiebkarren (Slov. Gor.).
- Torišče*, obče znano po vzhodu. „Ta trgovec je na lepem torišči“.
- Vanjkúš-a* = blazina (Polster) (vzhod. Štaj.).

Vzkipek } Knopper (Sl. Gor. in vzhod sploh).
Vuk, vučec }

Vrh = gorica, pa tudi hram, zidanica pri vinógradu. (Sl. Gor.).

Zlóčest. „On je zlóčest človek“ — slišal sem iz kmetskih ust v Kozjem.

Zvára = mleko. „Naša krava ima malo zware“ (Sl. Gor.).

Zvonica = zvonik (Šmárije p. C.).

Želár je na vzhod. Štaj. posestnik malega grunta.

Žmanjge. Takó ga je udaril, da so se mu „žmanjge“ (izg.: žmajnge) poznale (Šmarjeta na Ptujskem polji).

Žmetno, compar.: žmeče = težko. (Sl. Gor.)

Nabral A. A.

Književna poročila.

II.

Bibliografija slovenska. Slovensko knjigarstvo od 1. januarja 1889. leta do 1. januarja 1890. leta. Sestavil Ivan Tomšič.

(Letopis »Matiče Slovenske« za leto 1890, str. 237.—255.)

(Dalje.)

Omenjam še, da smemo knjige, katere izidejo v drugem natisu ali pa morda še v nadaljnem, slobodno šteti med nove knjige; saj se to pri nas redkokdaj zgodi, in navadno izide knjiga nekoliko izpremenjena. Ako pa hočemo biti celó natančni, dodamo lahko v posnetku opombo, koliko starejših knjig se je iz nova natisnilo v óni dóbi, katero opisuje biblijografsko izvestje. —

Po kakšnem razredbenem načelu pa so razvrščene knjige v naši biblijografiji? Začetnik te biblijografije je dejal, da se je „strogo držal dotičnih znanstvenih pravil,“ in njegovo razredbo je usvojil tudi nadaljevalec. Razredba se more vršiti različno. Knjige bi se dale n. pr. navajati v abecednem ali pa v kronološkem redu. Jedino pravo načelo sevéda je sistematsko, znanstveno-homogeno; po njem se družijo vse tiskovine po svoji vsebini v posebne razpredelke. Takih razpredelkov bi mogli naštetí velikansko število, ako bi hoteli imeti poseben razpredelek za vsako specijalno znanost. Slovenci imamo takó oskromno literaturo, da se lahko zadovoljimo z bolj obćenitimi naslovi. V ta namen bi nam zadoščalo dvajset razpredelkov, ki naj bi se navajali vsako leto v istem redu in z isto številko v biblijografiji. Ako bi kakega leta ne izšla nobena knjiga, katerá bi se mogla uvrstiti pod izvesten naslov, naj bi se ta predelek izpustil, vendar takó, da bi ostali predelki imeli vendarle navadno številko. Kjer treba, razdróbi se jeden raz-